

Mitt i livet

Långvarig sjukfrånvaro för åldersgruppen 36–45 år

December 2022

Risken för långvarig sjukfrånvaro ökar generellt ju äldre vi blir. För långvarig sjukfrånvaro med psykisk diagnos är risken däremot som högst mitt i livet, i åldern 36–45 år. Detta mönster är särskilt tydligt för kvinnor. Det visar statistik från Afa Försäkring.

Vill du ta del av kommande publikationer?
Ladda ner och prenumerera på våra statistikrapporter här:
afaforsakring.se/statistikrapporter

Sjukförsäkringen

Avtalsgruppsjukförsäkringen AGS omfattar arbetare inom avtalsområdet Svenskt Näringsliv/LO och kooperationen. AGS-KL omfattar anställda i kommuner, regioner, Svenska kyrkan och Sobonaföretag. Sjukförsäkringen omfattar däremot inte statligt anställda eller tjänstemän inom det privata avtalsområdet. Sjukförsäkringen ger ett komplement till sjukpenning eller sjuk- eller aktivitetsersättning från Försäkringskassan och sjukfrånvaron behöver inte vara arbetsrelaterad.

Den här rapporten bygger på en genomgång av 160 850 ersatta försäkringsärenden för långvarig sjukfrånvaro. Sjukfallen startade mellan 2018 och 2020 och Afa Försäkring har betalat ut ersättning för sjukfrånvaron via avtalsgruppsjukförsäkringarna AGS och AGS-KL. Med långvarig sjukfrånvaro menar vi sjukfall som leder till mer än 90 dagars sjukfrånvaro eller månadsersättning (sjuk- eller aktivitetsersättning från Försäkringskassan).

Risk för långvarig sjukfrånvaro definieras som antalet nya långa sjukfall per tusen sysselsatta. Generellt ökar risken för långvarig sjukfrånvaro med åldern, vilket visas i **diagram 1**. Åldersgruppen 16–25 år har den lägsta risken, medan åldersgruppen 56–64 år har den högsta risken. Detta gäller för både kvinnor och män och för både avtalsområde Svenskt Näringsliv/LO och för Kommuner och regioner.

Foto: Johnér

Diagram 1

Antal nya långa sjukfall per 1 000 sysselsatta (risk) per avtalsområde, kön och åldersgrupp. Genomsnitt 2018–2020, alla diagnoser.

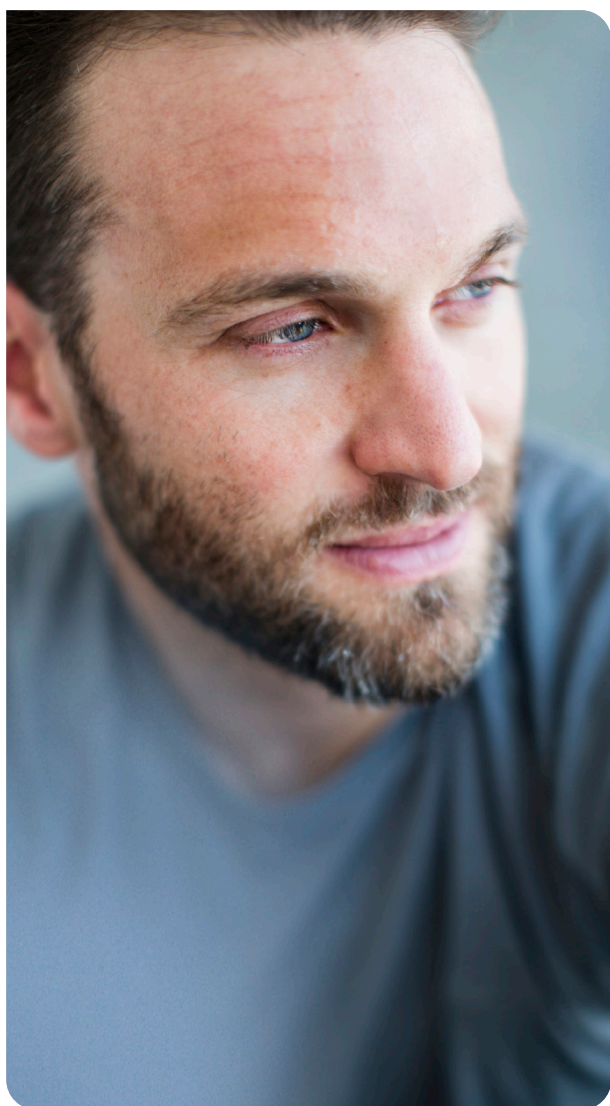
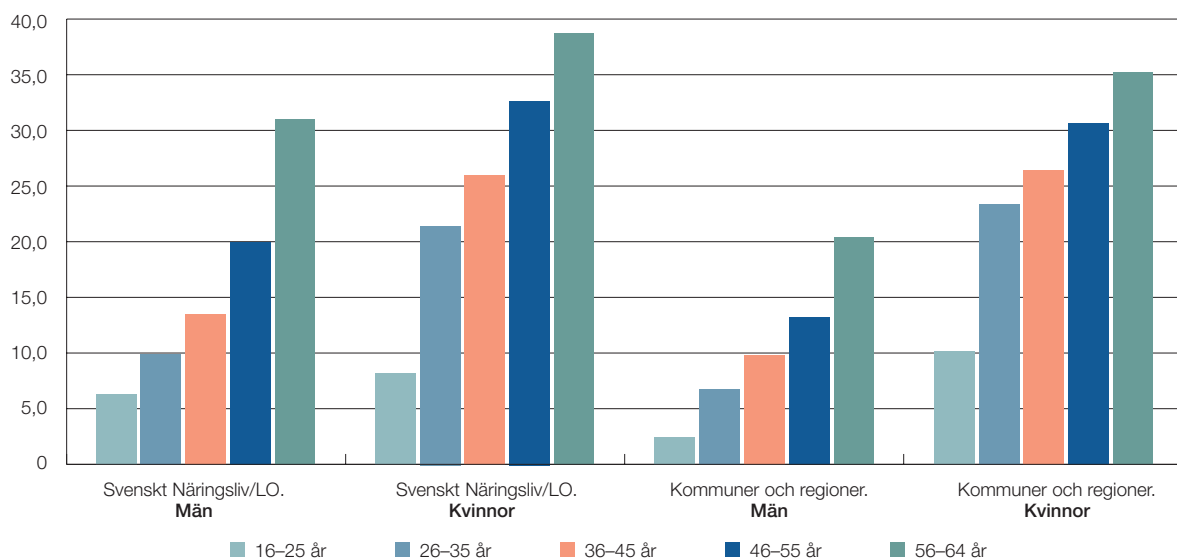

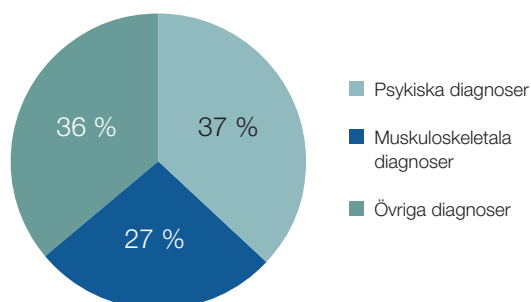
Foto: Johnér

Diagnoser bakom långvarig sjukfrånvaro

Afa Försäkring registrerar diagnoskoder enligt klassificeringsstandarden ICD-10 (Socialstyrelsen, 2022). **Diagram 2** visar diagnosfördelningen för de långa sjukfall som startade 2018–2020. Två diagnoskapitel, *psykiska* och *muskuloskeletala diagnoser* utgör tillsammans nära två tredjedelar av den långa sjukfrånvaron. För *muskuloskeletala* diagnoser, som *ryggsjukdomar* och *reumatism*, ökar risken påtagligt med åldern, på liknande sätt som för den totala långa sjukfrånvaron i **diagram 1**. Men för det andra stora diagnoskapitlet, *psykiska diagnoser*, ser det inte likadant ut.

Diagram 2

Diagnosfördelning för långvarig sjukfrånvaro med start 2018–2020. Svenskt Näringsliv/LO och Kommuner och regioner. Kvinnor och män.

Annat åldersmönster för psykiska diagnoser

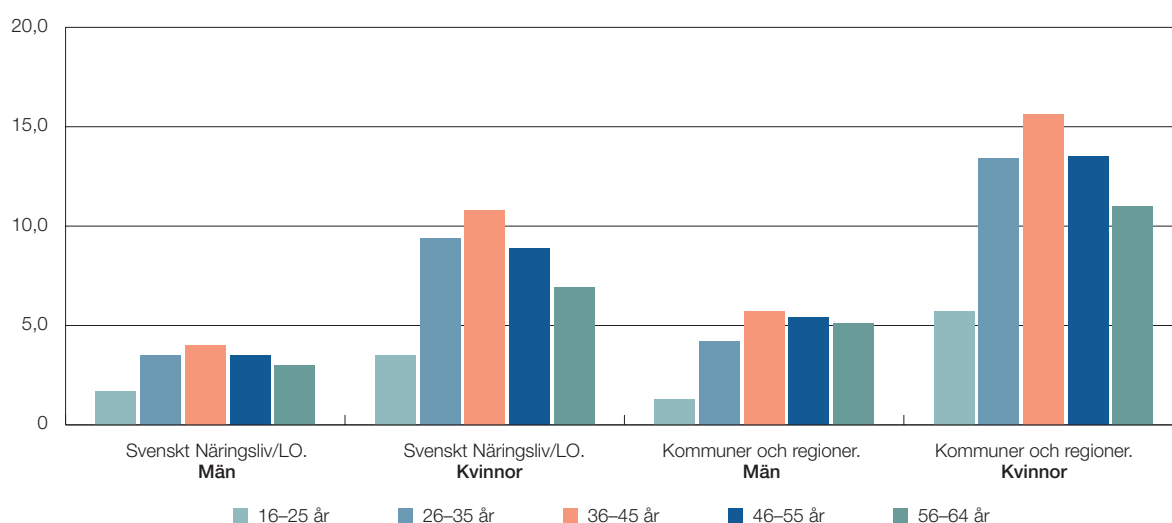
Till skillnad från den sammanlagda sjukfrånvaron, där risken ökar ju äldre man blir, är risken för långvarig sjukfrånvaro med psykisk diagnos som högst mitt i livet, i åldersgruppen 36–45 år. Fram till dess ökar risken med åldern för att sedan minska. Detta gäller båda könen men är särskilt påtagligt för kvinnor, vilket visas i **diagram 3**.

Foto: Johnér

Diagram 3

Antal nya långa sjukfall med psykisk diagnos per 1 000 sysselsatta (risk) per avtalsområde, kön och åldersgrupp. Genomsnitt 2018–2020.

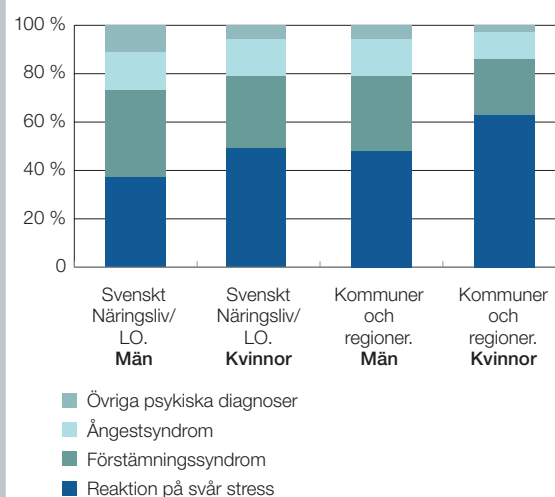

Vilken typ av psykiska diagnoser är det då som ligger bakom sjukfrånvaro mitt i livet? I **diagram 4** redovisas de långa sjukfallen med psykisk diagnos uppdelat på *reaktion på svår stress*, som innehåller utmattningssyndrom och andra stressreaktioner, *förstämmningssyndrom*, som framför allt utgörs av depressionsdiagnoser, *ångestsyndrom* samt *övriga psykiska diagnoser*.

Den vanligaste orsaken till långvarig sjukfrånvaro med psykisk diagnos för åldersgruppen 36–45 år är *reaktion på svår stress*, i synnerhet för kvinnor. Fördelningen av olika typer av psykiska diagnoser i åldersgruppen 36–45 år liknar fördelningen för samtliga åldersgrupper, men med en något större andel *reaktion på svår stress* och en något mindre andel *förstämmningssyndrom*.

Diagram 4

Andelar av nya långa sjukfall med psykisk diagnos per diagnosundergrupp för åldersgruppen 36–45 år 2018–2020.

Stor könsskillnad i de flesta yrkesgrupperna

Diagram 5 visar risken för långvarig sjukfrånvaro med psykisk diagnos för åldersgruppen 36–45 år för ett urval yrkesgrupper inom avtalsområde Svenskt Näringsliv/LO. **Diagram 6** visar motsvarande för Kommuner och regioner. Könss-

skillnaden är stor, i de flesta yrkesgrupperna har kvinnor cirka två till tre gånger så hög risk som män. Ett undantag är *städare och fönsterputsare* inom Svenskt Näringsliv/LO där könsskillnaden är förhållandevis liten.

Diagram 5

Antal nya långa sjukfall med psykisk diagnos per 1 000 sysselsatta (risk). Åldersgrupp 36–45 år. Svenskt Näringsliv/LO, urval av yrkesgrupper. Genomsnitt 2018–2020.

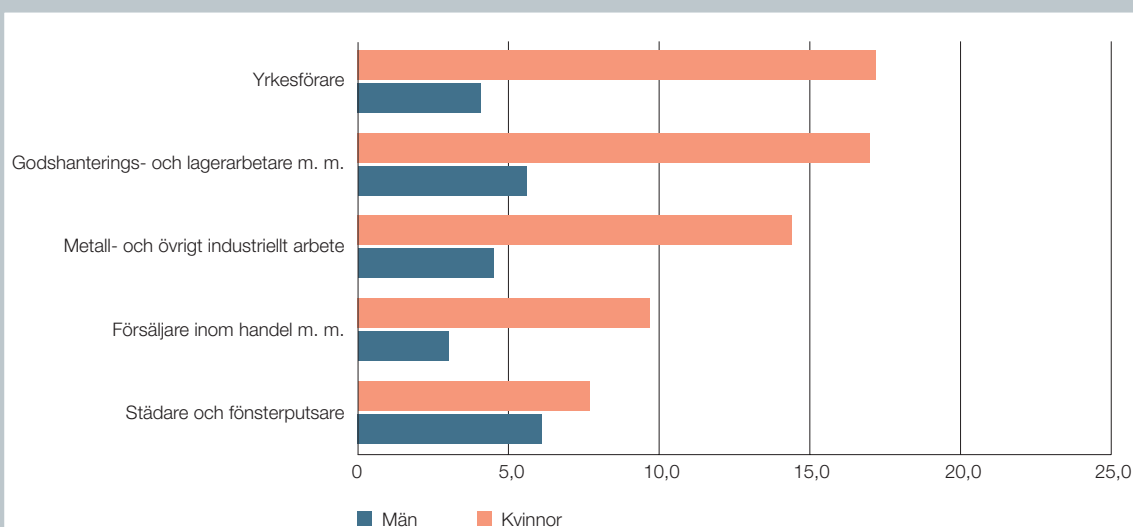
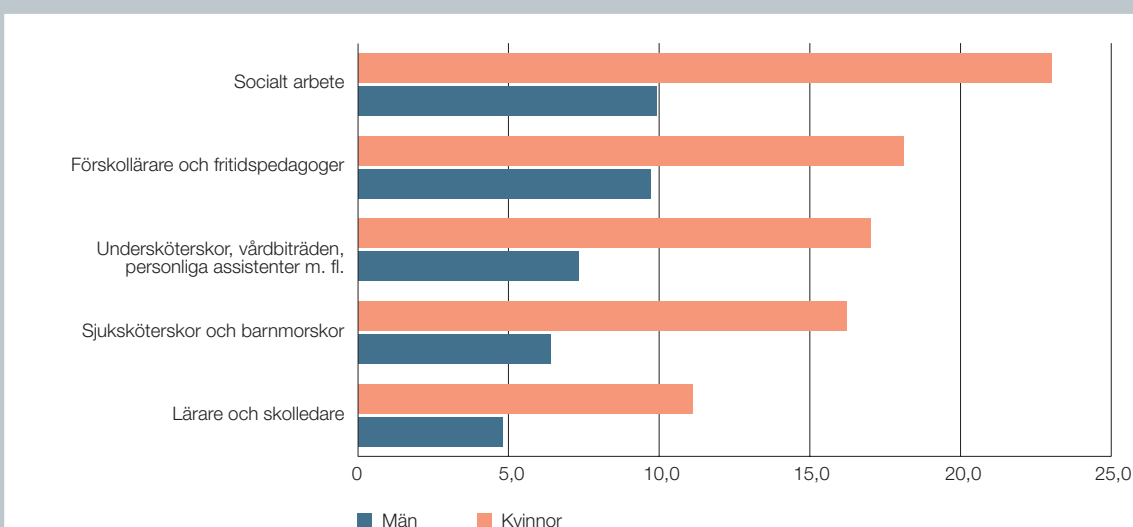

Diagram 6

Antal nya långa sjukfall med psykisk diagnos per 1 000 sysselsatta (risk). Åldersgrupp 36–45 år. Kommuner och regioner, urval av yrkesgrupper. Genomsnitt 2018–2020.

9 av 10 är försäkrade genom jobbet

POSTADRESS **Afa Försäkring 106 27 Stockholm** • BESÖKSADRESS **Klara Södra Kyrkogata 18**
KUNDCENTER **0771-88 00 99** • VÄXEL **08-696 40 00** • afaforsakring.se